

Všechny tři studie obsažené ve čtrnáctém čísle *Sešitu* vzešly z příspěvků na konferenci „Mezi Východem a Západem. Jak se v poválečném Československu psalo o výtvarném umění?“, která se konala v listopadu roku 2012 na půdě pražské Vysoké školy uměleckoprůmyslové. Redakce *Sešitu* chce touto cestou poděkovat organizátorkám a organizátorovi této nadmíru vydařené události, Haně Buddeus, Marianě Dufkové, Václavu Janoščíkovi, Johaně Lomové a Pavle Pauknerové, za skvěle připravenou konferenci a také za poskytnutou možnost nabídnout jejím účastnicím a účastníkům, aby své příspěvky přepracovali do studií a zaslali je *Sešitu* do recenzního řízení.

Číslo otevírá text Mileny Bartlové „Punkva. Kde je marxismus v českých dějinách umění?“, ve kterém autorka zkoumá osudy marxistické metody v českém poválečném dějepisu umění a konstatuje, že „se české dějiny umění marxismu účinně bránily“. Přihlášení se k marxismu bylo spíše nominální a k opravdové revisi metod zděděných od vídeňské školy ve skutečnosti nedošlo. Jednu z mála výjimek v tomto ohledu představoval Václav Richter, který byl výrazně ovlivněn fenomenologií. Richterovo přátelství s Janem Patočkou a jejich společný zájem o problém prostoru představují klíčový moment v interdisciplinární „diskusi o prostoru“, jež se odehrála v šedesátých letech, ale která přitom nevyústila v žádné hmatatelné výstupy. Její virtuální existenci se pokouší rekonstruovat Jan Wollner ve studii „Prostor k rozlišení“. Martina Pachmanová upírá pozornost na Chalupeckého psaní o ženách a ženskosti v umění. Ač byl Jindřich Chalupecký možná jediným kritikem, který se v době normalizace soustavně věnoval domácím umělkyním, jeho přístup nebyl prost předpojatosti vůči feministickému diskursu, jak Pachmanová dokládá na jeho používání kategorie „ženskosti“. Tři metodologické studie pak doplňuje rozhovor s Rostislavem Šváchou, který ve svém textu „Dějepis umění v současnosti“ z roku 1987 podal zevrubný přehled vývoje metodologie

oboru po roce 1948. Číslo uzavírá recenze knihy *Tiché revoluce uvnitř ornamentu* Lady Hubatové-Vackové, v níž Tomáš Jirsa nešetří chválou a věstí anglickému překladu knihy „nadšené recenze v zahraničí“. Na závěr dodejme, že v následujícím, patnáctém čísle *Sešitu* se objeví ještě dvě další studie, které původně zazněly jako příspěvky na konferenci „Mezi Východem a Západem“, ale jejichž témata již spadají do nedávnější minulosti (debaty o postmodernismu z přelomu osmdesátých a devadesátých let a diskuse na Slovensku o dataci počátku tamního konceptualismu).

Václav Magid, Jakub Stejskal